

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Juni 2024
Institution	Campus Vejle
Uddannelse	Hhx
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Henrik Dalnæs
Hold	3H – Marketing Management

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Europæisk ekspansion ca. 1500-1789.
Titel 2	Danmarkshistorien fra enevælde til demokrati.
Titel 3	Mellemkrigstiden og ideologiernes tidsalder.
Titel 4	Holocaust og Folkedrab
Titel 5	Rusland – Fra Peter den Store til Vladimir Putin
Titel 6	USA – ca. 1945-ca. 2010.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Europæisk ekspansion
Indhold	<p>Forløbet omhandlede Europas ekspansion fra 1500-tallet og frem til den franske revolution i slutningen af 1700-tallet. Vi undersøgte, hvordan vores moderne verdensforståelse blev grundlagt i løbet af de cirka 300 år gennem de store opdagelser, trekantshandlen og slaveriet, reformationen, oplysningen og de videnskabelige gennembrud, koloniseringen, og den franske revolution.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Bryld, Carl-Johan: <i>Verden før 1914 – i dansk perspektiv</i> kapitel 6 ”Europa og verden” ekskl. delkapitlet ”Europa og Asien” og ekskl. de kilder, der ikke er anført under kildetekster- Bryld, Carl-Johan: <i>Verden før 1914 – i dansk perspektiv</i> kapitel 7: ”Enevælden og oplysningstiden”. Ekskl. de kilder, der ikke er anført under kildetekster- Bryld, Carl-Johan: <i>Verden før 1914 – i dansk perspektiv</i> kapitel 8 – til og med delkapitlet: ”Fra republik til kejserdømme inkl. underafsnit”.-- Dokumentar: ”Slaveruterne, afsnit 3: ”Fra sukker til oprør – 1620-1789”. 54 minutter. DRKultur, 2019 (Fransk dokumentarserie på engelsk)- Dokumentar: ”Revolution”. BBC. 2012. 50 minutter.- <p>Kildetekster:</p> <ul style="list-style-type: none">- ”Columbus finder Cuba, 1492”: https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=151- ”Las Casas om behandlingen af indianerne, 1542”: https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=149- Tabel over import af ædelmetal til Spanien opgjort i dukater: https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p473- McLynn, Frank: ”om betydningen af udfaldet af krigen 1755-1763”: https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=c919- Uafhængighedserklæringen: ”Af den amerikanske uafhængighedserklæring, 4. juli 1776”: https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p103 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Michael Mann: ”<i>Den sidste Mohikaner</i>”. Spillefilm, 1992.”- Arbejdsark til kildekritik” Rigsarkivet: https://kilderne.dk/kildekritik/-
Omfang	15 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">- Definition og identifikation af faget, herunder fagets metodik- Begivenhedskendskab til perioden- Fokus på fortid – nutid – fremtid (historisk bevidsthed)

	<p>Fokus har i mindre grad været på periodens religiøse konflikter, idet de løbende er blevet inddraget i forbindelse med den europæiske konkurrence om kolonisering.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, skriftligt arbejde, individuelt arbejde, fremlæggelser</p>
Titel 2	Danmarkshistorien 1500-1920
Indhold	<p>Forløbet omhandlede danmarkshistoriens vigtigste begivenheder fra reformationen til mellemkrigstiden. Bl.a. undersøgte vi stændersamfundets opbygning, overgangen fra enevælde til demokrati, industrialiseringen på land og i by, herunder andels- og arbejderbevægelsen samt forfatningskampen.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Olsen, Knud Ryg, m.fl.: <i>Grundbog til Danmarkshistorien, kap. 4-7</i>, inkl. delafsnit, eksklusive de kilder, der ikke er anført under kildetekster.- Scocozza, Benito: ”Anne og Knud” Uddrag fra ”Danmarkshistorien” (Gyldendal 2002-2005) Danmarkshistorie, bind 8: <i>Ved afgrundens rand</i>. https://danmarkshistorien.lex.dk/Anne_og_Knud <p>Kildetekster:</p> <ul style="list-style-type: none">- Christian IV: ”Kongelig forordning om troldfolk”. 1617. https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/index.php?id=119- Mads Jensen From (præst i Sørbymagle): Kirkebog i Sørbymagle sogn 1647-1665: https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=129- Frederik III: ”Kongeligt flyveblad (1660). Enevældens indførelse: https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=343.- Riffelforeninger dannes (1885). Ledere i forskellige provinsaviser: https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=318&L=0- Højreregeringen opruster (1885). Dannelse af gendarmerikorpset og forbud mod våbenimport: https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=320 <p>-</p> <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">- TV-serien <i>Historien om Danmark</i> (DR, 2017) afsnit 6, 7 og 8: ”Reformation og renæssance”, ”Enevælde og Oplysningstid” og afsnit 8: ”Grundloven, folket og magten” via DR/undervisning.dk- Podcast: ”Christian V”. Politiken Historie, 2016: https://politikenhistorie.dk/podcast/kongeraekken/art7724609/Christian-5.- Podcast: ”Frederik VI”. Politiken Historie, 2016: https://politikenhistorie.dk/podcast/kongeraekken/art7724619/Frederik-6. <p>Maleri: ”J.B.S. Estrup”. 1895. Maleri af August Jerndorff: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c9/J.B.S. Estrup %28Jerndorff_painting%29.jpg</p> <p>-</p>
Omfang	<p>Ca. 20 moduler af 90 minutters varighed</p>

Særlige fokuspunkter	<p>Begivenhedshistorie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Stændersamfundets opbygning- Enevælde- Etablering af demokrati i Danmark, herunder grundloven, grundlovsændringer, forfatningskampen, påskekrisen, kvinders stemmeret og skolereformen af 1903- De fire gamle partier: Højre, Venstre, Socialdemokratiet og Radikale Venstre. Herunder også tanker om ideologierne konservatisme, liberalisme og socialisme- Det slesvigske spørgsmål, herunder 1. og 2. slesvigske krig- Industrialiseringen, herunder andelsbevægelsen på landet og arbejderbevægelsen i byen <p>Metodisk tilgang:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kildekritik, herunder især ydre karakteristika som afsender, modtager, tid og sted- Historiebrug, herunder fokus på etablering af dansk historiebevidsthed (fortidsfortolkning, nutidsforståelse, fremtidsforventninger)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriftligt arbejde, virtuelle arbejdsformer, eksamensformen
Titel 3	Mellemligstiden
Indhold	<p>Forløbet behandlede perioden mellem første og anden verdenskrig med særligt fokus på den ideologiske kamp, der foregik. Udgangspunktet for forløbet var optakten til og udfaldet af første verdenskrig, der sætter dagsordenen for den følgende stormagtspolitik i verden i begyndelsen af 1900-tallet. Versaillestraktaten vil især blive et vendepunkt for Europa ligesom Den store depression bliver det for USA og senere Europa. Med tråde tilbage til forløbene "Europæisk ekspansion" og "Danmarkshistorien 1500-1920" vil ideologierne udgangspunkt (konservatisme, liberalisme og socialisme) blive grundlag for diskussionen af den konkrete udvikling af kommunisme i Rusland, liberalisme i USA og fascisme og nazisme i henholdsvis Italien, Spanien og Tyskland i mellemkrigstiden.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Bryld, Carl-Johan og Hansen-Damm, Peter: <i>Verdenshistorie til bhx, kap. 8: "Krisen i tredive"</i>, inkl. alle underkapitler, ekskl. de kilder, som ikke er anført under kildetekster <p>Kildetekster:</p> <ul style="list-style-type: none">- "Det italienske nationalleksikon" (Benito Mussolini, 1932). Kildetekst-uddrag i grundbogens kapitel 8: https://verdenshistorietilhx.systime.dk/?id=584- "Mandatfordelingen i den tyske Nationalforsamling 1919 og Rigsdag 1920-1933". Tabel i grundbogens kapitel 8: https://verdenshistorietilhx.systime.dk/?id=599

	<ul style="list-style-type: none">- ”Den tyske stats indtægter og udgifter i mill. Guldmark: Kildetekst i grundbogens kapitel 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=599- ”Markens værdi i forhold til Dollar: Kildetekst i grundbogens kap. 8: Kildetekst i grundbogens kapitel 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=599- ”Arbejdsløshed og industriproduktion 1928-1933: Kildetekst i grundbogens kap. 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=601- NSDAP’s program (uddrag). https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=602#c1179- Retsvæsenets behandling af politiske mord 1918-1922: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=602#c1179- "Hitler om racelæren" (1924). Uddrag af <i>Mein Kampf</i>. https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=605- Fortolkninger af nazismen, forskellige forskere. Kildetekster i grundbogens kap. 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=587#c1192- Daniel Goldhagen: ”Hitlers Willing Executioners”, 1996. Uddrag i grundbogens kapitel 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=587#c1192- Ulrich Herbert: ”Det rigtige spørgsmål”, 1996. Uddrag i grundbogens kap. 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=610#c1201- Ernst Nolte, 1986. Uddrag i grundbogens kap. 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=610#c1203- ”USA’s økonomi 1929-1940”, tabel i grundbogens kapitel 8: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=590- Franklin D. Roosevelt: Tiltrædelsestale 1933. Uddrag: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=591- Senator Henry Hatfield: ved fremlæggelsen af NRA-forslaget: https://verdenhistorietilhx.systime.dk/?id=591#c1212- <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Vores århundrede</i> afsnit 9: "Herrefolket". BBC, via DR2. 2. marts 1997. Dokumentar, 50 minutter. Via mitCFU- <i>Dust Bowl</i>. History.com, 2023: https://www.history.com/topics/great-depression/dust-bowl#&pid=by-dorothea-lange-
Omfang	10 moduler af 90 minutters varighed
Særlige fokuspunkter	Begivenhedshistorie: <ul style="list-style-type: none">- Følger af versaillestraktaten, herunder erstatningsproblemet- Ideologierne fascisme, nazisme, liberalisme og (kortfattet) kommunisme- Økonomiske kriser og verdensøkonomien i perioden- USA i perioden, herunder børskrakket 1929, den store depression og new deal- Italien i perioden, herunder Mussolinis vej til magten- Tyskland i perioden, herunder Hitlers vej til magten og holocaust

	<p>Metodiske tilgange:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kildekritik, herunder begreber som førstehånds-/andenhåndskilde, sekundær/primær, tendens og troværdighed- Historiebrug, herunder kontrafaktisk historieskrivning
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, virtuelle arbejdsformer, fremlæggelser, anvendelse af fagterminologi, test
Titel 4	Holocaust og folkedrab
Indhold	<p>Eleverne har arbejdet med at undersøge årsager, omstændigheder, begivenhedsforløb og konsekvenser af folkedrab. I den forbindelse har vi undersøgt sammenhænge mellem det historieskabte og historieskabende, fx i forhold til fortolkningsuensigheder af FN's folkedrabsdefinition, i forbindelse med forsoningsbestræbelser, benægtelsesproblematikker eller historieformidling af folkedrab. Udover holocaust har jeg særligt fokuseret på folkedrab i Sovjetunionen, således at eleverne fik en forforståelse for mit næste forløb, som handlede om Rusland/Sovjetunionen.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nazityskland:- Berlau, Solvej og Thuge, Stine: "Vejen til holocaust og andre folkedrab". Colombus. 2023: Kapitel 1-3, 7, 16, 18-20.-- Kampen om historien: podcast med Adam Holm: "Nürnbergprocessen - retfærdighedens triumf? 01.02.22: https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2022/kampen-om-historien-nurnbergprocessen-retfaerdighedens-triumf-11032215052-- Kampen om historien: "Verdens ældste had 1-2:" 07.- og 14.11.2023: https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2023/kampen-om-historien-verdens-aeldste-had-1-2-11032315452-- Sovjetunionen:- Folkedrab.dk: "Før folkedrabet": Kommunisme, propaganda og Stalins terrormaskine: https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/stalinismens-forbrydelser/kommunisme-propaganda-stalins-terrormaskine- Folkedrab.dk: "Stalinismens forbrydelser, befolkningens lidelser, sult og stikkere i samfundet". Herunder følgende delafsnit: "Tvangskollektivisering og af-kulakisering", "Hungersnøden 1932-1933", "Undertrykkelse i 1930'erne", "Den store terror 1936-1938" og "Sult som våben". https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/stalinismens-forbrydelser/stalinismens-forbrydelser-befolkningens-lidelser-- Dokumentarer: "Stalins berygtede gulag", afsnit 1 og 2 (af 3). DR2, 2021. Tilgået via DR.TV – hjemlånt til elever via mit.cfu. <p>Kilder: FN's konvention om forebyggelse af og straf for folkedrab: (1948)</p>

	<ul style="list-style-type: none">- https://vejtilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=153- Kilde 10-13 i kap. 7: https://vejtilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=160- Kilde 10: Jacob Wiener, skoleelev i Tyskland i 1930'erne: ”Jeg vil gerne vise jer, hvordan en jøde ser ud”. Erindring.- Kilde 11: Adolf Hitler: <i>Mein Kampf</i>. Uddrag.- Kilde 12: Adolf Hitler: ”Patienter...kan tildeles nådesdøden”. 1. september 1939.- Kilde 13: ”Livet Mirakel”. Plakat fra udstilling i Berlin, 1935.- O- Christopher Browning, 1992: ”1500 ofre på én nat”: https://vejtilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=160- Milgrams lydighedsforsøg – kan alle blive gerningsmænd (1961): https://vejtilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=160- Kilde 48: ”Når I besøger Auschwitz – en vejledning til danske skoleelever. Benægtergruppen: ”Dansk Selskab For Fri Historisk Forskning”. 2004: https://vejtilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=171- ”Drengen i den sribede pyjamas – filmens muligheder og faldgruber”. www.folkekrab.dk: https://folkekrab.dk/laererforum/film-undervisningen/drengen-sribede-pyjamas-filmens-muligheder-faldgruber- <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Dokumentarfilm: André Singer: ”Kz-lejrenes befrielse – Hitchcocks glemte film”. 2014: https://filmcentralen.dk/gymnasiet/film/kz-lejrenes-befrielse-hitchcocks-glemte-film med undervisningsmateriale: https://filmcentralen.dk/gymnasiet/undervisning/kz-lejrenes-befrielse-hitchcocks-glemte-film-0?sub-page=119206 <p>Spillefilm: <i>Den sorte jord</i>, Agnieszka Holland, 2019. (Om Holodomor)</p> <p>Spillefilm: ”<i>The zone of Interest</i>”, Jonathan Glazer. 2023.</p>
Omfang	14 moduler af 90 minutters varighed.
Særlige fokus-punkter	Fokus har mest været at introducere til begreberne Holocaust og folkekrab og analysere forskelle og ligheder mellem Tyskland og Sovjetunionen.
Væsentligste arbejdsformer:	Fremlæggelser, formidling af podcast, klasserumsundervisning.
Titel 5	Rusland ca. 1905-2024:
Indhold	Aktuelt forløb, hvor jeg prøvede at analysere det sene (og nye) Ruslands og Sovjetunionens historie, for derigennem at opnå større forståelse for, hvorfor krigen mod Ukraine føres. Ideologier, nationalisme, produktionsforhold, geostrategisk politik samt ”den stærke mand” har været omdrejningspunkter for undervisningen. Kilder og supplerende materiale er på mange områder sammenfaldende, men er her sorteret efter den arbejdsform, vi har anvendt. Kernestof:

	<ul style="list-style-type: none">- Møller, Karsten Jakob og Steiner Jensen, Poul: ”<i>Rusland – nye og gamle fortællinger</i>”. Systime. I-bog. 2023. Bogen er en videreudvikling af bogen fra 2021: ”<i>Rusland – fra tsardømme til i dag</i>”. 2021. Anvendt materiale: Kap. 3, inkl. delafsnit under hovedoverskrifterne nedenfor: ”Fra revolution til Sovjetstat”: https://rusland.systime.dk/?id=157 ”Sovjetstaten”: https://rusland.systime.dk/?id=162 ”Supermagten Sovjetunionen”: https://rusland.systime.dk/?id=166 ”Fra Jeltsin til Putin”: https://rusland.systime.dk/?id=172 ”Putin ved magten”: https://rusland.systime.dk/?id=179 ”Putin vender tilbage: https://rusland.systime.dk/?id=184
	Kilder og supplerende stof: <ul style="list-style-type: none">-- Ruslands udenrigsminister Sergej Lavrov om Ruslands placering i verden, 2016: https://rusland.systime.dk/?id=245- ”Den verdenskendte krigshistoriker Antony Beevor advarer mod, at vi lader os afskrække af Vladimir Putin”. Jesper Thobo-Carlsen, interview i Politiken, 2. oktober 2022. https://politiken.dk/udland/art8994150/Vi-f%C3%A5r-en-meget-meget-farlig-kold-krig-hvis-vi-lader-Putin-slippe-p%C3%A5-grund-af-fejhed- ”Pagt mellem Hitler og Stalin trækker smertelige spor til nutiden”. Tobias Stern Johansen, artikel i anledning af 80-året for Molotov-Ribbentrop-pagten, Kristeligt Dagblad. 28.08.2019. https://www.kristeligt-dagblad.dk/historie/pagt-mellem-hitler-og-stalin-traekker-smertelige-spor-til-nutiden- Billedserie om Ukraines tidligere præsident, Viktor, Jusjtjenko, som blev forgiftet med dioxin: https://www.dr.dk/skole/historie/billedserie-viktor-jusjtjenko-0- ”Forstå Ukraines blodige fortid – historien bliver brugt som et våben”. Webfeature på dr.dk: https://www.dr.dk/historie/webfeature/ukraine-historisk- ”<i>Animal Farm</i> (Kammerat Napoleon)”. Tegnefilm, 1954. Baseret på George Orwells roman. https://www.youtube.com/watch?v=t9rvxN_tEg-- Dokumentar: ”<i>Navalny</i>”. Instruktør Daniel Roher. 2022.- Dokumentar: ”Rusland i krig”, afsnit 3 af 3. 2023. https://www.dr.dk/drtv/se/rusland-i-krig-den-russiske-foederation_440836--
Omfang	Ca. 15 moduler af 90 minutter
Særlige fokus-områder	Jeg har særligt arbejdet med kildekritik og historiebevidsthed som fokusområder. Hvordan fremstilles og bruges historien og hvilken betydning har det? Herudover har fokus især været på det almentdannende aspekt – hvilken betydning har krigen for ”os”, hvad drejer den sig om og hvorfor er den overhovedet opstået.
Væsentligste	film, klasseundervisning, pararbejde.

arbejdsfor- mer	
Titel 6	USA 1945-2000
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- Larsen, Henrik Bonne og Sundberg, Andreas Bonne: USA – forbillede eller skræmmebillede. Systime. 2017. I-bog: kap. 1, 4 og 5, inkl. underafsnit. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">- “From white supremacy to Barack Obama: The history of the Democratic Party”. Vox. 2016. 6. Min. https://www.youtube.com/watch?v=Z6R0NvVr164- “How the Republican Party went from Lincoln to Trump”. Vox. 2016. 6 min. https://www.youtube.com/watch?v=s8VOM8ET1WU&t=2s <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none">- ”American Psycho”, Brett Easton Ellis, 1991. Uddrag. https://detmoderneusa.systime.dk/?id=244- “Historiens afslutning og det moderne menneske”. Francis Fukuyama. 1992. Uddrag, s. 65-70. Gyldendal. 1993.- “Civilisationernes sammenstød”. Samuel P. Huntington. Uddrag, oversat af Carl Johan Bryld. 1993.- “Håbets vovemod”. Barack Obama, tale ved Demokraternes convent, 2004: https://detmoderneusa.systime.dk/?id=325-
Omfang	Ca. 8 moduler
Særlige fokus- områder	Ideologiforståelse, historiebevidsthed ift. det amerikanske samfunds udvikling ift. ”Den amerikanske drøm” eller mangel på samme. Forløbet har særligt haft fokus på perioden før år 2000.
Væsentligst e arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, kildearbejde, arbejde med problemstillinger.